



Kaitseministeerium

Teie 07.01.2021 nr 12-1/21/73

Meie 17.02.2021 nr 7-15/21/78-3

Kaitseväe keskpõlügeni riigi eriplaneeringu detailse lahenduse, selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande ning hüvitusmeetmete kava kooskõlastamine märkustega

Esitasite Keskkonnaministeeriumile kooskõlastamiseks Kaitseväe keskpõlügeni (edaspidi *KVKP*) riigi eriplaneeringu (edaspidi *REP*) detailse lahenduse, selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) aruande ning hüvitusmeetmete kava eelnõud. Eelnevalt on Keskkonnaministeerium esitanud oma seisukoha *KVKP REP* detailse lahenduse ja *KSH* aruande kohta 14.11.2018 kirjaga nr 7-12/18/5457-6.

Keskkonnaministeerium on tutvunud esitatud materjalidega ning kooskõlastab eelnõud tingimusel, et võetakse arvesse käesolevas kirjas esitatud märkusi, millest lähtuvalt korrigeeritakse ja täiendatakse kooskõlastatavaid dokumente.

Märkused *KVKP REP* detailse lahenduse eelnõule

1. Ptk 3.8.5.3 lk-1 45 on esitatud, mida tuleb teha suuremahulise kütuselekke korral. Palume ptk-s ka välja tuua, kuidas tuleb toimida väiksemate kütuselekete korral.
2. Palume ptk 3.9.6 lk-1 59 lisada esimeseks lauseks: *Jäätmevaldajal peab olema ülevaade tema valduses olevate jäätmete liigist, hulgast ja päritolust, jäätmekäitluse seisukohalt olulistest omadustest ning jäätmetest tulenevast ohust tervisele, keskkonnale või varale.*
3. Ptk 3.10 lk-1 59 on kasutatud on terminit „utiliseerima“. Palume asendada sõna „utiliseerima“ jäätmealastes õigusaktides toodud terminiga nagu seda on tehtud meie varasemat märkusega arvestades *KSH* aruandes.

Märkused *KVKP REP* detailse lahenduse *KSH* aruande eelnõule

1. Ptk 9.21 lk-1 198 on kokkuvõtvalt välja toodud, et tegevuste mõju *LULUCF* määрусega riigile võetud kohustuste täitmisel perioodil 2021–2030 on väga oluline. Samuti on peatükis välja toodud, et *leevendusmeetmeid kasutamata võib riigil olla sedavõrd suure raadamise tõttu raske endale võetud kohustusi LULUCF sektoris täita*. Ehkki võimalikke leevendusmeetmeid on ptk-s 9.21 käsitletud, siis palusime varasemalt tehtud ettepanekus hinnata mõju sektori heitmetele, mida käesolevas *KSH* aruandes tehtud ei ole. Keskkonnaministeerium on seisukohal, et kuigi projekteerimise käigus raadatava ja kuivendatava ala pindala võib täpsustuda, siis võimalikud mõjuhinnangud saab anda teoreetilise kavandatu alusel – vastavad

pindalised näitajad on KSH-s selgelt välja toodud. Kuna KSH käigus hinnatakse mõju terviklikult, siis on oluline teada maksimaalne võimalik tekkiv heitkogus. Palume peatükki endiselt täiendada ja tuua välja teoreetiline raadamisega kaasnev heitkogus, olenemata sellest, kas raadamine toimub osaliselt või täielikult. Hiljem saab hinnangut täpsustada, juhul kui reaalsuses toimub raadamine väiksemal alal. Lisaks vahetult tekkivale heitkogusele, tuleb raadamise puhul arvestada maakaasutuse muutumisest (metsamaa muutub muu otstarbega maaks) tekkivat pikaajalist mõju süsiniku edasise sidumise puudumisele sellel alal. Samuti juhime tähelepanu, et puud seovad süsinikku vaid juhul, kui nad on heas tervislikus seisundis: õppuste käigus oluliselt kahjustada saanud puudel juurdekasv aeglustub või koguni peatub ning surnud puidust tekib taaskord heitkogus.

2. Märgive, et alates 2020. aastast ohtlike jäätmete käitluslitsentsi eraldiseisva dokumendina enam ei väljastata, mistõttu palume nii REP-i detailse lahenduse kui KSH aruande eelnõust eemaldada termin „*ohtlike jäätmete käitluslitsents*“. Soovitame jäätmete käitlemiseks vajalikele lubadele viitamisel kasutada terminit „*keskkonnakaitseeluba*“, mis hõlmab nii jäätmekäitleja registreeringut, jäätmeluba kui keskkonnakompleksluba.
3. Palume ptk 6.6 joonisel 3 esitatud põhjavee kaitstuse kaart asendada täpsema kaardiga, mõõtkavas 1:50 000, ning arvestada sellega põhjavee kaitstuse hindamisel. Palume lisada piirkonnas levivate põhjaveekogumite seisundite hinnangud 2020. aasta seisuga.
4. Ptk 11.2 lk-l 204 on esitatud meetmed seoses looduskaitse all olevate alade ja liikidega ning Natura alade kaitse-eesmärkidega. Samuti on välja toodud meetmed (nt tsoneeringu muutmine, elupaikade taastamine, metsade majandamise peatamine planeeringuala v.a arendusalal, mürarikaste militaarobjektide vältimine lindude pesitsusajal), mida pole käsitletud eelpool Natura 2000 asjakohase hindamise juures ptk-s 8.3. Palume teha vastavad täiendused nimetatud peatükis.
5. Vastavalt Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala kaitsekorralduskavale, ei ole kaitse-eesmärgiks olevate liikide ja elupaikade esinduslikkus hinnatud 100 %-liselt A-ks (väga heaks) ehk nende seisund ei ole praegu soodne. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku eemaldada tabelis 9 (lk 75–80) esinevatest lausetest *Kavandatav tegevus ei mõjuta elupaiga soodsat seisundit* ja *Kavandatav tegevus ei mõjuta liigi soodsat seisundit* sõna „*soodne*“ või muuta sõnastust järgnevalt: *kavandatav tegevus ei mõjuta soodsa seisundi saavutamist*. Ettepanekust lähtuvalt palume korrigeerida ka tabelite 10, 11, 12, 13 ja 14 (lk 81–93) teksti.
6. Samuti teeme ettepaneku tulenevalt eelmisest kommentaarist vaadata KSH aruande tekst soodsa seisundi osas üle. Näiteks ptk 8.5 lk-l 100 esimeses lõigus võiks sõnastada lause järgnevalt: *Kuna Natura asjakohase hindamise tulemusena selgus, et kõikide kaitse-eesmärkide korral ei ole leevendusmeetmed piisavad, et välistada ebasoodne mõju, siis analüüsiti, kas KVKP asukohale ja seal kavandatavale tegevusele on võimalik leida alternatiivseid lahendusi*.
7. Ptk 11.5.3 lk-l 212 on esitatud, mida tuleb teha suuremahulise kütuselekke korral. Palume ptk-s ka välja tuua, kuidas tuleb toimida väiksemate kütuselekete korral.
8. Vältimaks mõju põhja- ja pinnaveele teeme ettepaneku KSH aruandes välja tuua, et sõidukite remontimisel tuleb võimalusel eelistada vedelikukindlat pinnakattega ala.
9. Palume ptk-s 6.7.1 toodud vooluveekogumite seisundiinfo esitamisel kasutada Keskkonnaagentuuri pinnaveekogumite seisundiinfot ja märkida ka uuemad andmed peatükis käsitletud veekogumite seisundihinnangu kohta.
10. Ptk 8 lk-l 72 on esitatud lõik: *Hoiualade kohta kaitse-eeskirju ei kinnitata. Hoiualade kaitset korraldatakse kavandatava tegevuse mõju hindamise kaudu, mida tuleb teha igakordselt ja iga kaitstava loodusväärtuse puhul eraldi*. Palume lõigu teiseks lauseks lisada: *Hoiualade kaitsekord on sätestatud looduskaitsealades*.
11. Lk-l 26 on kirjas, et KSH käigus välja töötatud leevendusmeetmed kantakse REP-i seletuskirja. Teeme ettepaneku sama välja tuua ka hüvitusmeetmete kohta. REP-i seletuskirjas on need küll esitatud, kuid KSH-s pole sellele viidatud.
12. Ptk 6.7.1 tabelis 5 on esitatud vooluveekogumi Valgejõgi_2 seisundihinnang aastatel 2013 ja 2014. Keskkonnaagentuuri pinnaveekogumite seisundiinfo kohaselt on alates aastast 2014 Valgejõgi_2 veekogumi seisund halb, kuid tabelis 5 on märgitud seisundiks kesine. Palume teha vastavad korrektuurid.

13. Teeme ettepaneku ptk 9.17 lk-1 186 esitatud lõigus muuta sõnastust järgnevalt: *Kuna jäätmekäitlusvaldkonnas on olulisel kohal jäätmetekke vähendamine, sh materjalide korduskasutus ja ringlussevõtt, siis võiks KVKP keskkonnakorralduskavas olla toodud võimalus, et teatud rajatiste või taristu elementides kasutatakse **ringlussevõetud** materjale. Näiteks parklate rajamisel saaks kasutada **ehitus-lammutusjäätmeid või nendest valmistatud ehitusmaterjali**, vanarehvidest on võimalik rajada barjääre või muid tõkkeid jne.*
14. Teeme ettepaneku ptk 12.6 lk-1 231 lisada esimeseks lauseks: *Jäätmevaldajal peab olema ülevaade tema valduses olevate jäätmete liigist, hulgast ja päritolust, jäätmekäitluse seisukohalt olulistest omadustest ning jäätmetest tulenevast ohust tervisele, keskkonnale või varale.*
15. Ptk 6.7.1 lk-1 60 on Soodla jõe seisundiga seoses tekstis viidatud tabelile 5. Palume korrigeerida ja viidata tabelile 6.

Märkused lisa 9 KVKP REP Natura hindamise hüvitusmeetmete kavale

1. Ptk 1.1 lk-1 8 on esitatud hüvitusmeetmete kava koostamise aluseks olevate dokumentide hulgas „Juhenddokument loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 4 kohta (2007/2012)“, mis pole Euroopa Komisjoni kodulehel enam kättesaadav. Palume see asendada dokumendiga „Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted“, mis hõlmab ka Natura mõju hindamise erandi osa. Samuti palume viide eelmainitud juhenddokumendile eemaldada ptk 10 lk-1 41 kasutatud materjalide loetelust.
2. Palume lk-1 8 joonealuses märkuses 8 asendada sõna „loodushoiuala“ sõnaga „loodusala“
3. Palume ptk-i 1.1 viimasest lausest (lk 9) eemaldada sõna „soodsa“.

Planeerimisseaduse § 48 lg 1 ja 3 tulenevalt kooskõlastab Keskkonnaministeerium käesoleva REP detailse lahenduse ja selle KSH aruande koos hüvitusmeetmete kavaga. Keskkonnaministeeriumi valitsemisalast ja tegevusvaldkonnast lähtuvalt ei ole vastuolusid õigusaktidega, kuid palume kirjas esitatud märkustest tulenevalt kooskõlastatavaid dokumente korrigeerida, täiendada ja ajakohastada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tõnis Mölder
minister

Kärt Saluri, 626 0742, kart.saluri@envir.ee
Priit Põllumäe, 626 0749, priit.pollumae@envir.ee
Kadi Kõiv, 626 2923, kadi.koiv@envir.ee
Görel Grauding, 626 2897, gorel.grauding@envir.ee
Piret Otsason, 626 2859, piret.otsason@envir.ee
Kadri Möller, 626 2876, kadri.moller@envir.ee
Annika Mikomägi, 626 2899, annika.mikomagi@envir.ee
Kersti Türk, 626 2809, kersti.turk@envir.ee